

DNA-sukututkimus selvittää Piira suvun vaiheita

1. DNA-tulokset ja tuleva sukukirja

Sukuseura on panostanut viimeisen kymmenen vuoden aikana erityisesti geneettiseen sukututkimukseen. Tavoitteena on ollut selvittää, ovatko erilaisia Piira-/Piiro – alkuisia sukunimiä omaavat henkilöt lähtöisin samasta mennessisyydessä eläneestä esi-isästä-eli onko meillä ns. yhteinen kantaisä ja milloin hän on elänyt.

Tällaisia DNA:lla todennettuja yhteisiä sukunimiä ovat mm. Piirainen, Piironen ja Piironen. Myös Känninen sukunimi on tullut mukaan myöhemmin. DNA-tuloksissa on myös yksi Uotinen. Tällä hetkellä kaikki 13 miestä, jotka ovat antaneet laajimman isälinjatestin (BigY700) näytteen edustavat em. sukunimiä.

Sukunimi ei siis yksiselitteisesti kerro sitä, kuka kuuluu sukuun ja kuka ei. Toisaalta on myös huomattava, että on myös Piiraja, Piiraisia ja Piiraisia, jotka ovat eri haploryhmää, kun valtaosa testatuista.

2012 päätettiin ottaa ns. Y-DNA-testejä muutamista miespuolisista henkilöistä, joiden arveltiin olevan sukua toisilleen. Vuosien varrella muutamia henkilöitä ovat myös oma-aloitteisesti antaneet näitä Y-DNA-näytteitä ja sen tuloksena suvulle on muotoutunut ns. SNP-puu eli oma sukupuu. Tämä Piira suvun sukupuu on täydentynyt uusien testitulosten myötä ja täydentyy edelleen, kun uusia Y-DNA tuloksia saadaan. Samalla myös sukunimien kirjo on laajentunut.

Näitä DNA-tuloksia analysoidaan sukututkija Ari Kolehmainen kirjassa ”Piira -heimon juurilla”, jonka on tarkoitus valmistua 2024 tai 2025. Siksi tässä vaiheessa ei valaista tarkemmin vielä keskeneräisiä tuloksia. Jääkäämme odottamaan kirjaa.

2. Esi-isiemme asutusreitti DNA-tulosten kertomana

Joskus 800-1100 luvulla arvioidaan hämäläisten tulleen nykyisen Rantasalmen seudulle. Samalla aikajaksolla on arvioitu Piira-heimon ns. kantahaplon N-BY5997 syntyneen, siis joko Hämeessä tai etelä-Savossa. Y-DNA tulokset vahvistavat sukumme kuuluvan ns. kantasuomalaiseen populaatioon, joka on tullut kaukaa Idästä Baltian kautta läntiseen Suomeen ja edennyt sieltä ajanmyötä kohti itää. Tämä arvio sopii hyvin sen historian tutkimuksen kanssa, jonka mukaan Karjalaa ja Savoaa asutettiin ensin lännestä ja vasta sen jälkeen etelästä ja idästä.

1200-luvulla nykyisen etelä- ja pohjois-Savon raja-alueille muodostui ensimmäinen vakituinen asutus, jonka ensimmäisen aallon asuttajina olivat hämäläiset eli ns. kantasuomalaiset, siis myös me Piira sukuiset ja toisen aallon asuttajina karjalaiset. Katiha eli Karjala-tietokanta käsittää luovutetun Karjalan luterilaiset ja ortodoksiset kirkonkirjat. Tietokannasta löytyy pitkälti yli 1000 Piira sukuista henkilöä. Tämän tiedon mukaan on täysin mahdollista, että osa Hämeestä etelä-Savoon matkanneista Piira sukuisista onkin jatkanut idemmäksi Karjalaan. Toisaalta tuo tieto voi viitata myös siihen, että Piira-sukuisia on tullut Baltiasta suoraan Karjalan kannakselle ja siitä eteenpäin Laatokan rannoille. Tämä on kuitenkin tässä vaiheessa vielä spekulointia, sillä mitkään DNA-tulokset eivät tue tätä oletusta.

Suvun vanhin nimeltä tunnettu esi-isä on ollut Henric Pirain. Hänen tiedetään asuneen Rantasalmen (nykyään Joroisten) Kotkatlahdessa joskus 1400-luvun lopulla.

Rantasalmen hallintopitäjä on perustettu ennen vuotta 1540. Tuolloin Rantasalmen suurpitäjän alueella on arvioitu asuneen noin 2500 henkeä. Kotkatlahti kuului silloin Rantasalmen pitäjään.

Piira-sukua muutti 1500-luvun alkupuolella nykyisen Leppävirran Niinimäen alueelle. Alue kuului silloin Rantasalmen suurpitäjään ollen sen takamaita ja ennen Täyssinän rauhaa 1595 silloista Novgorod-Venäjää. Myöhemmin alue oli myös hetken aikaa Kuopion pitäjää, kunnes Leppävirrasta tuli 1639 oma pitävä, johon Piira sukuisten asuttamat Sarkamäki, Saahkarlahti ja Niinimäki kuuluivat. Niinimäellä Piirat olivat siis ensin rantasalmelaisia, sitten kuopiolaisia ja lopuksi leppävirtalaisia. Siitä ei ole varmuutta, asuuko edelleen nykyisen Niinimäen alueella Piira suvun jälkeläisiä.

Niinimäeltä sukua alkoi hajaantumaan eri suuntiin ja veljeksistä alkoi muodostumaan eri sukuhaaroja. Voimakkaimmin levittäytyminen eteni itäänpäin Polvijärven, Kypäräjärven ja Rummukalan alueille. Nuo alueet olivat Leppävirtaa siihen asti, kunnes ne liitettiin 1856 perustettuun Heinäveden pitäjään. Leppävirralle ja erityisesti Heinävedelle muodostui vahva ja elinvoimainen Piira suvun populaatio, jonka useita jälkeläisiä asuu edelleen alueella.

Heinävedeltä osa esi-isistä jatkoi Liperin suuntaan, silloisen Venäjän puolelle. Ainakin Kaatamo, Kompero, Särkijärvi (nykyinen Viinijärvi) ja Sotkuma olivat kyliä, joissa asui Piira sukua. Vuoden 1617 Stolbovan rauhan jälkeen Ruotsin valtakunta laajeni itään ja muodostettiin Käkisalmen lääni. Tälle ns. voittomaalle houkuteltiin lännestä uusia asukkaita verohelpotusten ja sotaväestä vapautumisen voimalla Tveriin ja Inkeriin paenneiden ortodoksi-karjalaisten tilalle. Tällöin myös oletettavasti Piira sukuisia eteni Ilomantsiin ja Kiihtelysvaara-Tohmajärvi alueille sekä aina Laatokan Karjalaan Jänisjärven rannoille asti.

Mutta milloin ja missä lähti Piira sukua kohti pohjoista? Mitä reittiä tai reittejä pitkin kainuulaisten Eskil Piiran esi-isät etenivät kohti Oulujärveä? Onko tähän kysymykseen löydettävissä vastausta?

DNA-testien tulokset vahvistavat ennen geneettisen sukututkimuksen aikaa kirjoitettujen maakunta- ja pitäjähistorioiden näkemyksiä Piira suvusta sekä karttoihin merkittyjä Piira- ja Piiro -alkuisia paikannimiä.

Jos tai kun joku on kiinnostunut tarkemmin Piira suvun vaiheista, asiasta voi kysyä lisää Timo Piiraiselta, tjkipiirainen@gmail.com.